T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017 / 707
KARAR NO : 2017 / 754
KARAR TR : 27.11.2017

ÖZET : İşçi olarak TEDAŞ' ta çalışan davacının kendisi yerine başka şahısların davalı idare temsilciliklerine atanmasına dair TEDAŞ Genel Müdürlüğü yönetim kurulu kararına karşı açtığı davanın ADLİ YARGIYERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M.T.
Vekili : Av. N. G.E.
Davalı : TEDAŞ Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. E.Y. (Adli Yargıda), Av. S. G. E. (İdari Yargıda)

O L A Y : Davacı vekili, dava dilekçesinde özetle; Müvekkilinin 25.08.2012 tarihinde yapılan sözlü sınavda başarılı olarak Boğaziçi Elektrik dağıtım A.Ş 'de göreve başlamak üzere 4857 sayılı İş Kanuna tabi olarak atanmasının TEDAŞ Genel Müdürlük Makamının 05.09.2012 tarih ve 725 sayılı oluru ile uygun bulunup, 26.09.2012 tarihinde Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş. Genel Müdürlüğünde çalışmaya başladığını, kendisi yerine başka şahısların davalı idare temsilciliklerine atanmasına dair 27.05.2013 gün ve 10-187 sayılı TEDAŞ Genel Müdürlüğü yönetim kurulu kararının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 1.İDARE MAHKEMESİ: 29.07.2016 gün ve E:2016/1141, K:2016/1643 sayı ile "…Dava, Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş' nde 4857 sayılı Kanuna tabi daimi işçi statüsünde görev yapan davacının, sadece genel aydınlatma denetimde çalışma istemiyle yaptığı başvurunun cevap verilmemek suretiyle reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Elektrik sektöründeki dağınık yapıyı ortadan kaldırmak ve işletme bütünlüğünü sağlamak amacıyla 1970 yılında çıkarılan 1312 sayılı Kanun ile Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) kurulmuş, imtiyazlı şirketlerin görev bölgeleri ve belediye sınırlan dışında tüm yurtta elektriğin üretim, iletim, dağıtım ve satış hizmetleri TEK bünyesinde toplanmıştır. Hizmetlerin daha etkin, daha verimli ve çağdaş bir şekilde sürdürülebilmesi amacıyla ve özelleştirme politikaları çerçevesinde TEK, Bakanlar Kurulunun 12.8.1993 tarih ve 93/4789 sayılı Kararı ile Türkiye Elektrik Üretim-İletim A.Ş. (TEAŞ) ve Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) adı altında iki ayrı İktisadi Devlet Teşekkülü olarak yeniden yapılandırılmıştır. 1994 yılında TEAŞ ve TEDAŞ tüzel kişiliklerine kavuşmuşlardır.

Elektrik dağıtım ve perakende satış sektöründe rekabete dayalı bir ortamın oluşturulması ve gerekli reformların yapılmasını teminen dağıtım bölgeleri baz alınarak Kamu mülkiyetindeki elektrik işletmelerinin yeniden yapılandırılması suretiyle elektrik enerjisi dağıtım hizmetlerinin özelleştirilmesine karar verilmiş ve TEDAŞ 2.4.2004 tarih ve 2004/22 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır. Dağıtım bölgeleri yeniden belirlenerek, Türkiye 21 dağıtım bölgesine ayrılmıştır.

233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin (KHK) 3.maddesine ve 20.02.2001 tarih ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa dayanılarak çıkarılan ve 02.03.2001 tarihinde yürürlüğe giren 05.92.2001 tarih ye 2001/2026 sayılı Bakanlar Kurulu Karan uyarınca TEAŞ; Türkiye Elektrik İletim AŞ (TEİAŞ), Elektrik Üretim AŞ (EÜAŞ) ve Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt AŞ (TETAŞ) unvanlarında, anonim şirket statüsünde, üç ayrı iktisadi devlet teşekkülü şeklinde teşkilatlandırılmıştır.

TEİAŞ Devletin genel enerji politikasına uygun olarak, ülkedeki tüm iletim tesislerini devralmak, elektrik iletimi, yük tevzi ve işletme planlaması hizmetlerini yürütmek üzere 01.10.2001 tarihinde faaliyete geçirilmiştir. TEİAŞ, 233 sayılı KHK sistemi içinde, iktisadi devlet teşekkülü olarak ve mevcut mevzuat ve ana statüsü hükümleri çerçevesinde, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan (EPDK) 13.03.2003 tarihinde aldığı iletim lisansı çerçevesinde, yeni piyasa yapısına uygun olarak faaliyetlerini yürütmektedir.

Yüksek Planlama Kurulunun (YPK) 11.06.2001 tarih ve 2001/T-19 sayılı kararı ile onaylanmış, 29.06.2001 tarih ve 24447 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren TEİAŞ ana statüsünün 3.maddesinde "Bu Ana statü ile teşkil olunan Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (Teşekkül) tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir İktisadi Devlet Teşekkülüdür." hükmü, 21. maddesinde ise, "Bu Ana statüde bulunmayan hususlarda K.H.K. hükümleri uygulanır" hükmü bulunmaktadır. 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 4. maddesindeki "1. Teşebbüsler tüzelkişiliğe sahiptir. 2. Teşebbüsler, bu Kanun Hükmünde Kararname ile saklı tutulan hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabidir. 3. Teşebbüsler, Genel Muhasebe Kanunu ile Devlet İhale Kanunu hükümlerine ve denetimine tabi değildir. 4. Teşebbüslerin sorumlulukları sermayeleri ile sınırlıdır. Teşebbüslerin sermayesi, ilgili bakanlığın talebi üzerine Koordinasyon Kurulunca tespit edilir." hükmü ile teşebbüslerin faaliyetlerinde özel hukuk hükümlerine tabi olacağı belirlenmiştir.

Elektrik dağıtım ve perakende satış sektöründe rekabete dayalı bir ortamın oluşturulması ve gerekli reformların yapılmasını teminen dağıtım bölgeleri baz alınarak kamu mülkiyetindeki elektrik işletmelerinin yeniden yapılandırılması suretiyle elektrik enerjisi dağıtım hizmetlerinin özelleştirilmesine karar verilmiş ve TEDAŞ 2.4.2004 tarih ve 2004/22 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı ile özelleştirme kapsam ve programına alınmıştır. Dağıtım bölgeleri yeniden belirlenerek, Türkiye 21 dağıtım bölgesine ayrılmıştır.

Özelleştirme Yüksek Kurulu Karan ile özelleştirme kapsam ve programına alman TEDAŞ; özelleştirme sürecinde bulunan ve sermayesinin tamamı T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait bir kuruluştur.

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 1. maddesinde, İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle (o kanunun değiştirilen ikinci maddesinin Ç, D ve E fıkralarında istisna edilen işlerde çalışanlar hariç) işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya iş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözülmesi ile görevli olarak lüzum görülen yerlerde iş mahkemelerinin kurulacağı hükme bağlanmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden; 25.08.2012 tarihinde yapılan sözlü sınavda başarılı olan davacının Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş 'de göreve başlamak üzere 4857 sayılı İş Kanuna tabi olarak atanmasının TEDAŞ Genel Müdürlük Makamının 05.09.2012 tarih ve 725 sayılı oluru ile uygun bulunduğu, 26.09.2012 tarihinde Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş. Genel Müdürlüğünde çalışmaya başladığı, sadece temsilcilikler emrinde genel aydınlatma denetiminde çalıştırılmasına yönelik yaptığı başvurunun 60 günlük sürede cevap verilmemesi üzerine bakılan davanın açıldığı, bu süreçte çalıştığı kurumun, özelleşmesi nedeniyle 28.05.2013 tarihinde Beda Enerji Dağıtım ve Perakende Satış Hizmetleri A.Ş 'ne devrolduğu anlaşılmaktadır.

Bu durumda, özelleştirme kapsamında çalıştığı kurum 28.05.2013 tarihinde Beda Enerji Dağıtım ve Perakende Satış Hizmetleri A.Ş 'ne devrolunan ve davalı idare bünyesinde 4857 sayılı İş Kanununa tabi olarak çalışan davacının, sadece temsilcilikler emrinde genel aydınlatma denetiminde çalıştırılmasına yönelik yaptığı başvurunun cevap verilmemek suretiyle reddine ilişkin işleme karşı açtığı davanın görüm ve çözümü İş Mahkemelerinin (Adli Yargı Yerinin) görev alanına girmekte olup, iş bu davanın görev yönünden Mahkememizce incelenme olanağı bulunmamaktadır" gerekçesiyle davanın 2577 sayılı Yasa'nın 15/1-a maddesi uyarınca görev yönünden reddine dair verdiği karar 14.12.2016 tarihinde kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı taleple adli yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 26.İŞ MAHKEMESİ: 31.03.2017 gün ve E:2017/6, K:2017/137 sayı ile "2577 sayılı Yasanın 2. maddesinde; "İdari dava türleri, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı açılan iptal davaları; idari işlem ve eylemlerden dolayı kişisel haklan doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları; kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı açılan davalar olarak sayılmış; idari yargının idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimini yapmakla görevli olduğu kurala bağlanmıştır.

İdare, idare hukuku alanında kamu gücüne dayalı olarak re-sen ve tek yanlı irade açıklaması sonucu tesis etmiş olduğu işlemlere, hukuk alanında yeni durumlar oluşturmasıyla idari işlem kimliği kazandırmakta ve kural olarak bu işlemler özel yasal düzenlemeler dışında, idari yargı denetimine tabi bulunmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden, başka şahısların davalı idare temsilciliklerine atanmasına dair 27.05.2013 gün ve 10-187 sayılı TEDAŞ Genel Müdürlüğü yönetim kurulu kararının iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır. Bu durumda, davalı idarenin kamu gücüne dayalı olarak resen aldığı yönetim kurulu kararına karşı açılacak davanın görüm ve çözüm yerinin idari yargı olduğu açıktır.

H.M.K. nın 114. Maddesi dava şartlarını düzenlemiş ve 114- (1) b) maddesi " Yargı yolunun caiz olması" nı dava şartlarında biri olarak öngörmüştür.

Her ne kadar davacı idare mahkemesinin görevsizlik kararı vermesi üzerine aynı davayı mahkememize de açmış ise de; İdare Mahkemesinin görevsizlik kararının mahkememizi bağlayamayacağı, davacının da mahkememizin görevsiz olduğunu iddia ettiği, görev ve adli yargı yolu konusunun kamu düzenine ilişkin olduğu ve resen dikkate alınması gerektiği açıktır.

Sonuç olarak; davaya konu davacı yerine başka şahısların davalı idare temsilciliklerine atanmasına dair 27.05.2013 gün ve 10-187 sayılı TEDAŞ Genel Müdürlüğü yönetim kurulu kararının iptali istemiyle açılan davanın idari yargıda görülmesi gerektiği" gerekçesiyle dava dilekçesinin görev yönünden reddine karar vermiş, kararın 08/05/2017 tarihinde kesinleştiği anlaşılmıştır.

Oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için davacı vekili 11.05.2017 tarihli dilekçeyle Mahkememize başvurmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 27.11.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu dosyanın 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, idari yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 25/09/2012 tarihli iş sözleşmesiyle Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş' de (BEDAŞ) çalışmaya başlayan

davacının, davalının devredilmiş ya da devredilecek şirketlerde kuracağı temsilciliklerde istihdam edilmesi gerekirken, TEDAŞ Yönetim Kurulunun 27/05/2013 tarih, 10-187 sayılı kararıyla kendisi yerine başka kişilerin temsilciliklerde görevlendirildiği ileri sürülerek anılan işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Konuya ilişkin mevzuat hükümlerine bakıldığında;

Olay ve dava tarihlerinde yürürlükte bulunan 5521 Sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesinin birinci fıkrasında, "İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle (o kanunun değiştirilen ikinci maddesinin Ç, D ve E fıkralarında istisna edilen işlerde çalışanlar hariç) işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya İş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözülmesi ile görevli olarak lüzum görülen yerlerde iş mahkemeleri kurulur."

25/10/2017 tarih ve 30221 sayılı Resmi Gazete yayımlanarak yürürlüğe giren 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 5. maddesinde, "İş Mahkemeleri 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemi adamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına…

…Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara ilişkin dava ve işlere bakar.

Davacının da tabi olduğu 4857 sayılı İş Kanunu'nun "Amaç ve Kapsam" başlıklı 1. maddesinin birinci fıkrasında, "Bu Kanunun amacı işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemektir." hükmüne; 2. maddesinin ilk fıkrasında, "Bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan gerçek kişiye işçi, işçi çalıştıran gerçek veya tüzel kişiye yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlara işveren, işçi ile işveren arasında kurulan ilişkiye iş ilişkisi denir. İşveren tarafından mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile işçinin birlikte örgütlendiği birime işyeri denir."

Hükümlerine yer verilmiştir.

Davacı ile BEDAŞ arasında imzalanan işe başlamasına esas 25/09/2012 tarihli "Belirsiz Süreli İş Sözleşmesinin" 3. maddesinde; "Gerekli görülen hallerde işçinin haklarına halel getirmeyecek şekilde yapmakta olduğu iş ile ilgili veya yapabileceği işe veya başka mahaldeki işyerine işçiyi nakletmeye işveren yetkilidir" 6. maddesinde; "İşbu hizmet akdi TEDAŞ Genel Müdürlüğü ile sendika arasında imzalanan Toplu İş Sözleşmesine uygun olarak hazırlanmış bulunduğundan…" hükümleri bulunmaktadır.

Dava dosyalarının incelenmesinde; TEDAŞ Yönetim Kurulunun 07/06/2012 tarih, 16-200 sayılı kararıyla, devredilmiş veya devredilecek işyerlerinde oluşturulacak temsilcilikler emrinde sadece genel aydınlatma denetimlerinde istihdam edilmek üzere, 15 elektrik mühendisi ile 85 elektrik teknikerinin İŞ-KUR aracılığıyla gönderilen adaylar arasında mülakat sınavı ile seçilmesine karar verildiği, 25.08.2012 tarihinde yapılan mülakat sonucu davacının da aralarında bulunduğu 5 kişinin 4857 sayılı Yasaya tabi daimi işçi sıfatıyla BEDAŞ nezdinde işe başlamalarının TEDAŞ Genel Müdürlüğünün 05/09/2012 gün ve 725 sayılı oluru ile uygun görüldüğü, davacı ile BEDAŞ arasında düzenlenen 25/09/2012 tarihli Belirsiz Tarihli İş Sözleşmesiyle (Sendikalı Personel) Büyük Tüketim Müşteriler Müdürlüğü nezdinde işe başladığı, Özelleştirme Yüksek Kurulunun 10/05/2013 tarih ve 2013/20 sayılı kararıyla BEDAŞ' ın özelleştirilerek, çalışan personeli ile beraber 28/05/2013 tarihinde BE-DA Enerji Dağıtım ve Perakende Satış Hizmetleri A.Ş' ne devredildiği, davacının devirden bir gün önce kendisi yerine başka kişilerin BE-DA Enerji Dağıtım ve Perakende Satış Hizmetleri A.Ş' de TEDAŞ temsilcisi olarak görevlendirilmesine dair TEDAŞ Yönetim Kurulunun 27/05/2013 tarih, 10-187 sayılı işleminin iptali istemiyle dava açtığı anlaşılmaktadır.

Anayasanın 128'inci maddesinde devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerin, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütüleceği belirtilmiş, maddede "kamu görevlisi" kavramı tanımlanmayıp, "kamu görevlisi tarafından yapılması gereken görevler" sayılmıştır

Öte yandan, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda da "kamu görevlisi" kavramı tanımlanmamış, 4 üncü maddesinde yalnızca kamu hizmetlerinin gördürüldüğü dört grup istihdam şeklinden bahsedilmiş olup, maddenin son fıkrasında işçiler hakkında bu Kanun hükümlerinin uygulanmayacağı açıkça vurgulanmıştır.

Bir kamu tüzel kişisi tarafından istihdam edilen kişi, bu göreve kamu hukuku kurallarına göre idari bir kararla atanmış ise, bu görevli kamu görevlisidir. Örneğin memurlar, idari bir kararla göreve atandıkları için tartışmasız olarak kamu görevlisi kabul edilirler.

Bir kamu tüzel kişisi ile istihdam edilen kişi arasındaki bağ, bir "sözleşme" ile kurulmuş ise, bu bağ "akdi" nitelikte bir bağdır. Ancak sadece " idari sözleşme" ile istihdam edilenler, kamu kurum veya kuruluşuna kamu hukuku bağı ile bağlı olduklarından kamu görevlisi olarak nitelendirilirler. Bu bağlamda; kamu tüzel kişisi tarafından bir "özel hukuk sözleşmesi" ile istihdam edilen kişilerin kamu görevlisi olarak kabulü mümkün değildir. Bunlar hizmet akdiyle çalışan ve iş hukukuna tabi olarak istihdam edilen işçilerdir.

Buna göre, işçi statüsündeki davacı ile davalı İdare arasında İş Sözleşmesinden kaynaklanan işçi – işveren ilişkisi bulunduğu; taraflar arasında düzenlenen iş sözleşmesinde, iş ve işyeri değişikliği hususunun da düzenlendiği gözetildiğinde; uyuşmazlığın, "işçi ve işveren arasında iş akdinden veya İş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıkları" kapsamında adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden, İstanbul 26.İş Mahkemesinin 31.03.2017 gün ve E:2017/6, K:2017/137 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenlİstanbul 26.İş Mahkemesinin 31.03.2017 gün ve E:2017/6, K:2017/137 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 27.11.2017 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Şükrü	Mehmet	Ahmet Tevfik
NECİPOĞLU	BOZER	AKSU	ERGİNBAY

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Turgay Tuncay
ÖĞÜŞ	AYDIN	VARLI